

U znamenju vremena.

Uzaludno je trošiti reči. Neka govore same stvari. Naši prijatelji u Beču i u Pešti rade svim silama, kako bi Hrvatskoj nametnuli komesarski zakon, koji bi se usudio misliti da se prilike u Ugarskoj preurede u smislu, koji ne bi pogodio granicu „svete ugarske krune“, dole rade sami toga, kako bi postigli bitne državne promene: jednoj strani žele otcijepiti Galiciju od Austrije a drugoj strani priklopiti Bosnu i Hercegovinu ugarskoj. Oko otcijepjenja Galicije radi madžarski star predsjednik Wekerle. Austriju, za koju se nam slušajevima radi ne pita niko. A još manje pita se, da bi se pitalo same narode, o kojih odluci imade odlučiti, kakove su njihove želje. Mišljenju madžarske gospode imadu samo oni o na odluku. Naravski, nipošto madžarski narod oligarhistički: stalež velikaša...

„Novo Dobro“ javlja: Pomorska vlada u Reci je dopisivala s lučkim uredima u Dalmaciji i u Istri. Originalu u madžarskom jeziku pridodaje naprosto talijanski prevod. Dakle kraljevska vlada hoće uredovati sa Dalmacijom i Istri a po višoj moći talijanski, samo ne hrvatski. Prekasno su se dosetili...

Na Sušaku izlazi dobar narodni list „Primorske glasine“. Budući je list koristan našem narodu, ne su madžarske oblasti sve, da ga zatru. Ne mogu ga legalnim putem; za to se radi podmuklo, tajno, madžarskim oružjem. Njihov je namjer, da onemoguće financijalno. Zato krše nagodbu i plene na zajedničkom teritoriju grada Reke — i u Istri. Nički teritorij po stanovištu ugarske vlade, po mišljenju pravilnom stanovištu čisto hrvatskom oružju. Jer Reka pobudjuje u nama uspomene nečuvanu povredu naših narodnih i historičkih granica. Madžarske oblasti u svojoj namjeri ne plene granicu i plene list iz džepova i ruku hrvatskih građana na Reci. Po višem nalogu pleni sada i u Istri. U tom listu i najnevinija vest. Za to mogu madžarske novine slobodno da se rugaju Austriji i lučkomu narodu...

U Koruškoj vladaju takve prilike: (Prenosi moć lanka „Slovenskog Naroda“). Narodnosne su prilike u Koruškoj postale karakteristične za nemačku upravu. Glavni rad obavlja tu nemački Volksrat. Ona je organizacija veoma dobro usavršena a u njoj pada čitavo činovništvo od zemaljskog poglavara zadnjeg planra. Pošto je činovništvo u tako gomoljnom broju zastupano, imadu tamo osobito oni ovnici zaštiti, koji služe u slavenskim zemljama. Ovo je ovo činovništvo fanatizovano i šovinističko i vara si strašno puno, da je postalo smešno. U Koruškoj se dele učiteljima, Nemcima i nemškutoj, potpore za uspješno podučavanje nemačkog jezika a medju najuspješnije se agitatore za nemačku upravu dele nagrade za unapredjivanje marvogojstva. Slovenskom narodu ne davaju nikakve gospodarske potpore, a sami ih imadu pet, koje su većim delom uzne. Sudovi stoje potpunoma pod utecajem Volksrata. U školama proganjaju se svim sredstvima djaci i djevojke narodnosti. Članak će se nastaviti.

Isti list javlja, da se počelo također u Gorici organizovanjem na celoj liniji. Na državnom koloparu pašuje još uvek gospodin Wieser, državni činovnik imadu samo nemačke pečate. Nemačke se škole otvaraju, ma da nema nemačkog djaštva itd.

U Trstju se Slovenci uzalud bore za srednju školu. Do sada su imali „zaposlovalne tečajeve“ u školske gimnazije. Otkako se ova gimnazija premeće u Goricu, nemaju Slovenci u Trstju više srednjeg obrazovanja.

A što da kažemo o Istri. Prilike su u toj krajevini veoma dobro poznate te bi bilo i suvišno govoriti o njima.

To su suhe činjenice, bez ureda i dodataka. Ovo je tek malo od onoga, što moramo podnašati i živjeti kao marva, kojoj je Bog stvorio ledja i nož za bič...

RATNI IZVEŠTAJI

Austro-ugarski.

Beč, 8. (D. u.) Službeno se saopćuje: Nemačko bojište: Na talijanskoj fronti veoma ži-

vahna letalačka delatnost. Inače ništa osobita — Poglavica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 8. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Pešačka odelenja dopremila su za belgijskih linija istočno od Merkhema zarobljenika. Severno od Armentieresa suzbili smo ponovne napadaje Engleza. Na bojnjoj fronti zaposeli smo svuda naše nove položaje. Neprijatelj je jučer izmedju od ceste Peronne—Cambrai nastojao, da im se jakim silama približa. Zalaznice su se upustile u boj, izmakle su nadmoćnom neprijatelju, boreći se, a za tim suzbile zapadno linije Couzeaucourt—Epehy—Templeux žestoke navale. Na obim stranama Somme sledio je jučer neprijatelj samo oklevajuće. Stojimo na liniji Vermand—St. Simon i na kanalu Crozat s njim u bojnom kontaktu. Severno od Aisne pojačao se topovski boj, Zapadno od Premontre—Bran court izjaloviše se jaki delomični napadaji protivnikovi. Južno od Ailette proširio se neprijatelj istočno od Vauxillona pred našim linijama. Suzbili smo jake navale neprijateljeve izmedju Vauxillona i zapadno od Valli-ya, što su se do večera više puta opetovala. Izmedju Aisne i Vesle popustila je bojna delatnost. — Ludendorff.

Rat.

Povodom nemačkog uznaka izmedju Scarpe i Somme i na Lysu, piše „Arbeiter-Zeitung“ o položaju na zapadnoj fronti, da nije, unatoč velikom potrošku sile sa strane protivnika, izvesno, da će Foch obustaviti svoje navalne operacije, jer se prema sudu francuskih kritičara, čini, da će englesko-francusko vodstvo baciti u borbu još više sile, da iznuđi što veću odluku. No mišljenju, da bi se time postigao jedva dopustivi potrošak četa, suprotstavljaju se drugo mišljenje, da će se kasnije duljom stankom u operacijama nakon odluke, moći nastale praznine popuniti. Ne zna se još, za koje će se stanovište Foch odlučiti, jer on znade svakako, da računa s neusporedivo boljim prilikama, nego njegov protivnik. Jer ako on može raditi bez obzira na druge okolnosti, jedino prema zahtevu strateškoga položaja, može se pozivati na to, da si on može dopustiti i sve veći potrošak sile, jer će mu iz Amerike, Engleske i engleskih kolonija, dolaziti neprestano nove sile, koje će ispuniti rupe. Ratovanje apsolutne premoći imade mnogo slobodniju snagu raspolaganja nego vodstvo samo mesne i privremene premoći, koja uvek mora računati s time, da će gubitak sile znatno oslabiti važnost časovitog uspeha za ukupni rezultat. Ono, što je obuzdavalo i ograničavalo postupak njemačkih vodja u proleću i letu, ne može se u jednakoj meri smatrati zaprekom i za Focha.

Javljaju iz Basela od 5. rujna: „Secolo“ javlja, da saveznici raspolažu sa preko 8000 tankova. Trećina jurišnih kola može se smatrati izgubljenom. — Sa švajcarske se granice javlja, da se u Sundganu opaža življa vojna delatnost; osobito je ojačala topnička delatnost. Očenoito upada u oči, da je oko Reimsa i oko Verduna zastao svaki boj i da je u Vogezima i u Lotaringiji osobito živo kretanje bojnih priprema antantinih četa.

Engleski izveštaj od 6. rujna prepodne: Jučer su naše čete prekoracile Sommeu južno od Peronnea unatoč jakom otporu neprijateljskih zalaznica. Na istočnom smo bregu reke osvojili sela St. Christ, Brie, Le Mesnil i Brunel te smo dopremili zarobljenika. Naše su čete unapredovale na obim stranama ceste Amiens—St. Quentin te su doprle do Athiesa i Mont-en-Chaussee. Istočno od Peronnea osvojili smo Doingt te smo postigli važne napretke. Na visoravni izmedju Peronne i Nurlu. Držimo Bussy te stojimo neposredno pred Templeux-la-Fosse, Nurlu i Equencourt. U večernjim satovima odigraše se oštri bojevi na ovoj liniji. Na fronti Lysu održale su naše čete zapadno od La Bassee osvojeno zemljište te su suzbile navalu na naše nove postojanke u tom području. Kao rezultat tečajem zadnje noći postignutog napredovanja ustalile su se naše čete u delovima starih nemačkih linija istočno od Neuve Chapelle i engleske bojne linije u Fauquisaru. Ovaj je odsek opet u našem posedu. Kod uspele navale pomaknule su engeske čete našu liniju severozapadno od Armentieresa unapred te su dopremile nekoliko zarobljenika. Prodirajući preko ove linije, osvojile su naše čete Longavesnes i Lieramont te se približavaju Metz-en-Couture i južnom delu šume Havrincourt. I na ovom delu fronte dopremili smo izvestan broj zarobljenika. Severno od kanala La Bassee odigraše se mesni bojevi. Zapadno od La Bas-

seea dopremili smo zarobljenika. Porinuli smo našu liniju nasuprot Equiquinhen i jugoistočno od Yperna unapred.

Engleski izveštaj od 6. rujna u večer: Na južnom delu fronte napredujemo u uskom kontaktu s Francuzima na desnom krilu. Južno od Peronnea stoje naše čete već sedam milja istočno od Somme te napreduju prema liniji: Monchy, Lagage, Vraignes, Tinecourt, koja su mesta sva u našem posedu. Otpor neprijateljskih zaštitnih četa, koje su kušale zadržati naše napredovanje, smo doskora skršili. U tom smo odseku dopremili izvestan broj zarobljenika. Južno od reke Cologne, na visoravni kod Marlu, kušao je neprijatelj da zadrži naše napredovanje s većom tvrdokornošću. Oštar se boj odigrao u tom selu i oko Equencourta i u dolini severno od njega. Oba su sada sela u našem posedu.

Engleski izveštaj od 7. rujna: Naše junačke su čete opet unapredovale. Ove smo noći postigli nove uspehe istočno i severoistočno od Peronnea te smo osvojili Haucourt i Metz-en-Couture. Severno od potonjeg su mesta prodrle u zapadni deo šume Havrincourt. Tu su učinile nekoliko zarobljenika. Severno od kanala La Bassee stekle su si naše čete zemljišta u nemačkim položajima kod Gauleux i Violainea. Dalje na sever izveli smo jučer na večer uspehu manju akciju kod uzvisine 63 i Wulverghema, čiji je rezultat bio, da smo zarobili 50-60 malka te smo porinuli naše linije za kratak razmak unapred u smeru na Messines.

Francuski izveštaj od 7. rujna popodne: Od Somme do Oise nastavili su Francuzi celu noć progom neprijateljske vojske, skršiv mestimični otpor. Bili su uvek neprijateljskim zalaznicama za petama. Na obim stranama Somme zaposeli su Francuzi Eau-court, Dury i Ollezy (5 kilometara istočno od Hama). Dalje na jug drže Francuzi Cugny te drže zapadni rub šume Genlis. Severno od Oise prodrli su Francuzi u Torgier. Istočno od tog mesta napredujemo uz železnicu i uz kanal. Severno doljnje Ailette je šuma Coucy posvema u našem posedu, isto tako Barisis, što je po duljem boju pao. Francuzi su prekoracili Quincy-basse i sela Aulers i Bassoles. Južno od Ailette su Nanteuil-la-Fosse i Fort Conde u našem posedu. Severno od Vesle nema promene.

* Pred sastanak carevijskog vijeća. — Muke-trpno sastavljanje većine. Kako javljaju iz Beča, nastavlja ministar predsjednik Hussarek pregovore sa strankama, u težnji da sastavi većinu u parlamentu, koji kanl sazvati još ovaj mjesec. S većinom je, kao i dosada uvek, vrlo teško. Česi i Jugoslaveni te jedan dio Poljaka, ostaje u oporbi protiv vlade, dok je držanje Ukrajinaca još nepoznato, jer Ukrajinci nemaju pouzdanja u Hussareka radi njegova odnošaja k Poljacima. Socijalisti također nisu pouzdani, pa se računa, da Hussarek uopće ne će sastaviti većine za porezne osnove, pa će biti prisiljen, da vlada bez parlamenta ili podnese demisiju.

* Napadaji na biskupa Jegliča. U izveštaju o konferenciji nemačkih zastupnika od 6. t. m. saopćuje se: Jedan je alpinski govornik razložio, da se nije ni pokušalo sprečiti raštrivanje pastirskoga pisma biskupa Jegliča, što ga je ovaj nedavno izdao. Ovo je pastirsko pismo vrlo ozlovoljilo Nemce. Vlada unatoč tomu nije ništa učinila, premda pastirsko pismo prema zakonskim ustanovama mora steći placetum regium. Nadalje se u jučerašnjoj sjednici saopćilo, da se je ministar predsjednik barun Hussarek ograničio na to, da je pismeno zahvalio biskupu dru. Jegliču. Trebalo bi da se primeni najstroža kazna, eventualno obustava temporalia za biskupa, ali ministar predsjednik zacelo se ne će ni na to odlučiti. „Neue Freie Presse“ osvrće se na ovaj izveštaj, pa ovom prigodom žestoko se obara na biskupa dra. Jegliča.

* Česi prema glasovima o federalizovanju Austrije. Javljaju iz Praga, da je predsjedništvo izvršnog odbora češke državopravne demokratske stranke održalo 4. ov. mj. sednicu, u kojoj je uglavilo, da glasovi o eventualnim pokušajima o preustroju monarhije, sve da su i istiniti, ne mogu promeniti načelnog stajališta češkog naroda, na kome će ovaj ustrajati do pobedonosnog svršetka.

* Pobjeda reakcije u Ugarskoj. Madžarska revija „Nyugat“ donasa iz pera „Ignotusa“ članak pod naslovom „Reakcija i radikalizam“, u kojemu kaže: Nema dvojbe, da su imali pravo oni, koji su sumnjali u radikalizam madžarske gospode. Gospoda su preuzela nešto, čega su se sami najviše bojali. Gospodski je radikalizam poprekro samo ojačao Tiszin konzervativizam, time, da su radili trome i

plaho, dočim je Tisza radio čvrsto, odlučno i otvoreno. Gospodski radikalizam u Ugarskoj karakteriziran je time, da se ograničio samo na izbornu reformu, a na ostalim područjima da je nastavio konzervativizam tamo, gdje je Tisza prestao. Nema sumnje, da — kakogod važna bila izborna reforma — ona ne može iscrpiti celu radikalno-socijalnu politiku, koja je danas Ugarskoj potrebna. U drugim stvarima se politika nije ni malo menjala. Reakcija opozicije, koja se domogla vlasti, odobrila je i sankcionirala Tiszinu reakciju, te je Ugarskoj danas potrebna nova i to radikalna politika; mora se doći do uverenja, da je čitav današnji politički i parlamentarni svet u Ugarskoj jedna reakcionarna masa te da se bez pogadjanja mora ovoj masi suprostaviti jedna jedinstvena i organizovana i radikalna politika.

* Ko od Caha pregovara sa Hussarekom? „Mir“ odao se i iznio je, da iza ledja češkog naroda — a sa vladom Hussareka — medju inima pregovaraju češki „aktiviste“: zast. Lad. Cech, izdavač „Češke Slobode“, zast. dr. Zd. Tobolka i bivši ministar zast. prof. Fiedler.

* Pod Nemačku doći doći stanovništvo u austrijskim nemačkim pokrajinama. Tako pripoveda „Deutsche Arbeiterzeitung“ i navadja prizor u željezničkom vagonu, gdje su stišnjeni ljudi sa nahrptnicima, košarama i vrećama. Izmed sveopćih pritužbi radi prehrambenih prilika veli neka žena: „Čula sam, da će preuzeti Nemačka sve, pa čak i našu aprovizacijsku upravu“. Najpre sve tih, a nato: „Ta bi bilo tako najbolje“. „Ništa ne bi škodilo“, „Ako je samo istina“. I kazivali su dopisniku, da kmeti ne bi imali upravo ništa protiv toga. Je li to iredenta, veleizdaja, bezdomoljubno mišljenje? Ne, veli pisac članka, nego usklik želja za nemačkim redom.

Iz bivšeg ruskog carstva.

Sliku Petrograda, prestolnice ruske, koja se „pokopala u dubokom snu“, opisuje nedavno u Moskvi internirani francuski izvištelj Naudeau u „Tempsu“: „Na dan našega dolaska u Petrograd trajao je još uvek štrajk izvoščika, koji kao da su započeli unosić mrtvo raspoloženje u grad. Carskim parkom i prije najživahnijim ulicama prolaze mrzovoljno prolaznici. Nevsk: prospekti gotovo je prazan pod oblacima i maglom. Predveče prodju straže mimo admiralsku palaču i opet tišina. Nekada sjajno rasvjetljeni prozori na zimskoj palači tamni su i samo još povećavaju onu tamu i pustoš naokolo. Ujutro postavljaju se u predgrađima dugi redovi žena pred aprovizacijama, i ako samo može da namakne desetak jaja, tuce čokolada, šećera, bavi se ratnom livhom. Čokolada prodaje se iz prve ruke po 60 rubalja funta, a žemlička po rubalji. Tko ima novaca može da nabavi i brašna po 400 rubalja pud. Najveći je dio trgovina živežem zatvoren. Mesare su u gradu retke, dok je duhana i cigara gotovo nestalo iz prometa“.

Moskva, 6. rujna. Jučer je izašao dekret, kojim se određuje, da se imaju uapsiti svi socijalni revolucionarci desnice, te pohvatati taoci građanskih stranaka kao i bivših časnika, koji će se postreljati, ako bi bel: gardisti izveli nove atentate ili zavere. Poradi ovoga dekreta jučer su u Moskvi uapsene mnogobrojne osobe, za sad većinom socijalni revolucionarci, kao i mnogi viši svećenici, budući da su patrijarhe zapleteni u englesku zaveru.

Zuerich, 6. rujna. Izmišljen: su izveštaji, koji su se javili u svoje vreme, kao da su Čehoslovaci svečano sahranili mrtvo telo bivšega ruskoga cara. Prema poslednjim vestima nisu Čehoslovaci mogli da nadju ni traga telu cara Nikolaja u Jekaterinoburgu. Kako izvešćuje sibirski časnik, koji je stigao u Arhangelsk, bacili su boljševici te iznakazili mrtvo telo bivšega cara u ugljenokop u Jekaterinoburgu. O porodici bivšega cara nema ni traga ni glasa otkako je otpremljena iz Jekaterinoburga.

Berlin, Sa švicarske se granice javlja iz Kijeva: Bivši zapovednik Rusa na zapadnoj fronti Ivanov imenovan je kozačkim generalom u području Dona.

Setite se Crvenog križa!

Domaće vesti.

Premihula je 6. rujna u Kranju u Kranjskoj supruga poznatog narodnog prvoboritelja u Trstu dr. Josipa Wilfana, gospodja Marija Wilfan, rođ. Savnik. Naše saučesće.

Opomena. Nužno se time pučanstvo opozorava, da se fitilj pojedinih kod pada nerasprnutih letalačkih bomba, tako zvanih silepica, upaljuje često tekar iza više sata. Tko jednu takvu nadje, imade to šta brže da javi najbližoj vojničkoj ili policijskoj postaji. Okolinu takve silepice mora se pod svaki način izbegavati, budući ista kod rasprsnuća razorno deluje.

Prelaz letnog u zimsko doba usledit će 16. rujna jutrom. Tog dana imadu se ure u 3 sata jutrom za jedan sat unatrag pomaknuti. Prvi sat od 2—3 pred podne dobiva dodatak „A“, a drugi „B“. Tako javlja c. kr. kotarsko poglavarstvo u Puli.

Za učiteljstvo. Umoljavaju se naši učitelji i učiteljice, da uože svoje molbe na c. kr. kotarsko školsko veće u Koprnu za mnoga hrv. učiti. mesta u kotaru, osobito u huzetskoj općini. Uznastojimo svi, da se otvaraju škole, pa da nam narod u ovo strašno doba ne nazaduje moralno i intelektualno, kad i unako hrlil nizbrdicom u propast fizičku i materijalnu.

Dopisli iz Istre.

Buzet. Kako u nas? Nosimo i mi ovud sve ratne terete, brige, skupoću nestašicu, oskudicu, pak bolesti, smrt... U borbi, u velikoj borbi sada na život: smrt ne mari se, da li je ovaj ili onaj snalakeno i pao pod lednju prerano; ali kada već masi naroda preti sveopća glad i smrt, tada narodni stanzari moraju vikati: u pomoć, u pomoć! — Mi smo u ovome sada stanju zapomaganja. Dve prošle godine bijahu zbog poznate suše veoma loše; jedva jedvice uz pomoć aprovizacije mogosmo proturati prošlu zimu i prolće. Ova godina jeste gora. Mišljasi, zbog čestih proljetos kiša, da će biti vrlo plodna, pošto je i narod sav trud i novac uložio da što bolje i što više zemljišta obradi. I bilo krumpira i sena više no lani; ali najdnjom nebo se tako razvedrilo, da nam ne pokaza svog mračnog lica dva meseca. Suša tako nam opet ote kukuruz i puzulj, a i ostalog žita bilo uopće malo. U procesijama molismo se za blagu kišu. Nadodje u zao čas donesavši nam debelu tuču, što je mnoga sela i krajeve po buzetštini hametom poharala. Jedina seljačka nada — vino, kojeg se nadao gospodar uz visoku cenu prodati da opet uz visoke cene može nabaviti: namirnice, eto padne u vodu. A sada? Zlo po narod i po sve one činovnike, poletarce, bezkućnike i neposednike, što im valja živeti med njim... Crna, smrtonosna zima se približava. Tko mora nek pravodobno misli i snuje o pomoći; — nek pomogne!

Dnevne vesti.

Glad u Dalmaciji. „Novo Doba“ javlja iz Kotora: Za ovaj mesec primili smo po devet deka kukuruznog brašna na dan i ništa, ma baš ništa, drugo. Pitanje je: može li narod nesretni i toliko ispaćeni u ovom izloženom kraju živeti i prehraniti se sa samih deset deka kukuruznog brašna? — Nikako. Za to je zavladao veliki glad u narodu i svaka nevolja. Čitamo po novinama, da se drugovde dava narodu i pšenienog brašna i ječma oguljenog i zobi i krumpira i ostalih jestivih potrepština kao n. pr. u Beču, u Trstu, u Gracu i drugovde. Zašto se ne meri svukud jednakom merom? Zar mi u Boki, dotično u Dalmaciji, nismo državljani kao oni u Donjoj Austriji, u Trstu, u Štajerskoj itd.? Mi apeliramo na odbor Izabran u Splitu dne 2. srpnja, da energično istupi za poboljšanje naše prehrane, jer ćemo inače svi poskapati od gladi.

Proglas berlinskom pučanstvu. Kako se iz Berlina javlja, dao je vrhovni zapovednik u Markama prilepiti na uglove oglase sledećeg sadržaja: Pučanstvu Berlina i Marka! Ludo brbljanje, lakomno govorkanje, u pojedinim slučajevima i veleizdajnička zloba, proširuju glasine, kojima manjka svaka stvarna podloga, preravaju prolazne uspehe naših neprijatelja i njegovu snagu, dvoje o našoj vlastitoj gospodarskoj otpornoj snazi i umanjuju udivljenja vredne čine naših divnih bojnih sila, koje se pobednički opiru neprijatelju. Ta je rabota u stanju uzdrmati činjenicama potpuno opravdano

pouzdanje u konačnu pobeđu i čvrstu volju izdržati, koja je potrebna radi želje naših protivnika, da nas unište, a koja volja i postoji. Na sam se s toga ponukanim izdati nižu naredbu. Uzdam se u zdravi sud pučanstva, te se nada da treba samo tu opomenu, da se stvar promene da će kazne biti samo u vrlo retkim slučajevima potrebne. — Vrhovni zapovednik v. Linsingen, neral pukovnik. — Spomenuta naredba glasi: temelju zakona o opsadnom stanju određuje se interesu javne sigurnosti za područje grada Berlina i pokrajine Brandenburg: Tko bude proširivao dalje pripovedao neistinite glasine, koje su u stanju uznemirivati pučanstvo, pače i onda, ako o istosti tih glasina dvoji ili ih opovrgava, biće koliko postojeći zakoni ne predviđaju višu kaznu kažnjen tamnicom u trajanju do jedne godine ako predleže olakotne okolnosti, zatvorom ili gromom do 1500 maraka. — „Arbeiter Zeitung“ dodaje: Taj poziv i ta zabrana, sa svojim stroгим kaznenim pretnjama, daje, kao što se očava reći, duboko zagledati u stvar“.

Novi ruski pravopis. „Zürcher Zeitung“ javlja unatoč boju proti reakciji, unatoč političkih boje unatoč gospodarske organizacije zemlje, uspelo sovjetskoj vladi, da postigne znatne rezultate na kulturnom polju. U prvom redu radi se o reorganizaciji školstva, utemeljenju pučkih sveučilišta, znanstvenog zavoda i o takozvanom evroperizovanju Rusije u danjem evropakog kalendara, metričkog sistema. Ruski pravopis, što se dotle upotrebljavao, je opterećen školskim pravilima: nepraktičan, jer u ruskom jeziku pišu mnoga slova, što se ne govori. Ovaj je pravopis bio pojednostavljen odmah studenske revolucije i sve se novine tiskaju po ovom novom pravopisu. Kako javlja „Golos“ uvedeno bi kolovoza poeve na novo redigovani, pojednostavljeni fonetički pravopis uz pridržanje ćirilskih pismena. Novine će postepeno prihvatiti taj novi pravopis, te pre svega tiskati njim vladine naredbe.

Vojničke i mornaričke vesti.

U službu dolazi: Garnizonsko nadzorstvo: sat Gartner; lučko lećničko nadzorstvo na brodu Njeg. Velikstva „Gamma“; lećničko nadzorstvo u vojarni ratne mornarice: linjski lećnik dr. Teichmann.

Znak na uzbunu za pomorski arsenal. Lučko zapovedništvo saopćuje: U buduće daveće se kod letalačke uzbune po danu u doba 017 sati pre podne do 5 posle podne o hitaca na uzbunu takodjer sa zapovedništva pomorskog arsenala znak sirenom — — — (dugo, kratko, dug, kratko, kratko) i kao znak da nema u zraku više pogibelji na razvućeni zvižduk sirenom.

Mali oglasnik

Izgubila se prekjueer kutija s knjigama za 1. i 2. razred realke. Tko ju je našao, neka ju izvoli predati u kući ulica Novara broj 1. Biće nagradjen.

U trgovini pokušstva, Fil. Barbatiča, u Slišanskoj ulici, prodaje se novo priepelu pokušstvo.

Velik izbor listovnog papira u mapama i kutijama preporuča Jos. Krmpotić - Pula

Pečatni vosak dobiva se kod tvrdke Papirnica J. KRMPOTIĆ - Pula

Sveukupna dela (od 18 knjiga) kao i pojedine knjige Šandora Gjalskoga (Ljuba Babić) mogu se dobiti kod podružnice Jos. Krmpotić ulica Franja Ferdinanda br. 3. Pod starim krovovima. — Iz varnegijskih doma. — Diljem Doma. — U novom dvoru. — Na rodjenoj grudi. — Bijedne priče. — Janko Borislavić. — Gjurgijica Agičeva. — U naci. — Rađmilović. — Male pripovijesti. — Mors. — Maričon. — U žutoj kući. — Irenina udaja, djevojački jadi. — Tri pripovijesti bez naslova. — Osvit.

pojedini t... ENA lista: U pretplati... K 24—, ... K 12—, ... K 4—, u maloprodaji 16 fil: pojedini broj... prava lista trg. Cuztoza 1

godina IV: RATNI Austr... Beč, 9. (D. u.) Monte Pertica bilja... go je teške gubitke... zera.

Dogodja... Beč, 9. (D. u.) R... rnaricu saopćuju služ... atno nadmoćn... rpednjača proti... oij torpednjači.

5. rujna posle pod... zapovednik linjski... ja manje brodove... ja od Sv. Ivana M... alijanskih letala, koji... državala bezuspešnu... ra zatim dodjoše dv... stro“ u vidik. Torpe... lačno prema jugu pr... dovima za traženje... alu. Obe su se torped... ma da su bile br... i okršaj u odaljenost... ska je premoć bila vi... se pojavile na sever... e tipa „Indomito“... cterostruku, okrenula... ezana, na Sv. Ivan M... a, što je trajao jed... la niti gubitaka niti... zao napadnuta od... ovi, što su tražili m... elji u luku. Valja i... mralski stožer preinač...

Berlin, 9. (D. u.)... službeno javlja:... evi severno od šume F... se. Severno od Arm... elj tri puta na novo. C... lenike. U odseku ka... atnost topništva i izv... ale Peronne—Cambrai... ale uloživši jake sile... ely — severno od Temp... pitke za neprijatelja... e jučer nadmoćnom pr... Simona i kanala Cr... dju. Oise i Ailette. I... go je neprijatelj, izaka... go napadao, pod veče... odbijen na celoj fronti... rotunasrtajima. Izmedju... omični napadaji. U C... livnikovi. Iz nekog eng... e je nasrtalo da nap... la oboreno. Kolovoza... reno 565 neprijateljski... našim obrambenim t... pripeta balona. Od... letalo. Ostali su se sru... ne strane protivnikovi... bili 153 letala i 86 prip...

Berlin, 9. (D. u.)... obim stranama ceste Per... poštovne navale neprij... eka ništa nova.

Dok je ofenziva antan... je defenzivno značenje... zbedi Pariz i Amiens o... voj akciji nemačkog gen... sada da francuskom vr... elu Föchu leđbi pred očim... ojom može biti skopčan... su se Nemci gotovo... u svoju obrambenu fron... a linija, već je dovoljno... barem prolazno ostanu... da širog gdegd upoti... ka francuska navala na Hi... bi proizlazila više iz nužd... teške točke i da se na... u, već bi to bila i ta... akcija. Idućih će se da... još na daljnje akcije... juriti na glavno upori...

ZIVNOSTENSKA BANKA
 PODRUZNICA U TRSTU, Via Ponte Rosso 7. Vlastita palača.
 Dionička glavnica: K 120,000.000.— Pričuve: K 41,500.000.—
 Obavlja sve bankovne, burzovne i mjenjačne poslove najkulantnije.
 Brzojavi: Živnostenska-Trst. CENTRALA U PRAGU UTEMELJENA 1866. Telefoni br.: 2157, 1078, 1080.
 PODRUŽNICE: Beč, Brno, Budajeviove, Frladek-Mistek, Karlsbad, Král, Hradeo, Iglava, Klátovy, Kolln, Krákow, Lwów, Molnik, Mer.-Ostrava, Olomuo, Pardubice, Plack, Plzew, Prostejev, Relohenberg i Tábor.